

สารนิพนธ์เรื่อง	ปัญหาการจ้างแรงงานข้ามชาติของไทยภายใต้พระราชกำหนด
	การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560
คำสำคัญ	แรงงานข้ามชาติ/การพิสูจน์สัญชาติ
นักศึกษา	ศิริวรรณ สมนาม
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	ดร.ศิวพร เสาวคนธ์
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายธุรกิจ
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2563

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาปัญหาในทางกฎหมายเกี่ยวกับการจ้างแรงงานข้ามชาติและการนำเข้าแรงงานข้ามชาติของไทย เนื่องจากในปัจจุบันการจ้างแรงงานข้ามชาติจะต้องดำเนินการภายใต้มาตรการในการนำแรงงานข้ามชาติเข้ามาทำงานในประเทศไทยตามพระราชกำหนดการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว พ.ศ. 2560 ซึ่งจะมีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการกำหนดการนำเข้าแรงงานข้ามชาติ รูปแบบการจ้างแรงงาน มีการกำหนดอัตราโทษ และการดิ่งภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อลดปัญหาการค้ำมนุษย์จากแรงงานต่างด้าว และภายใต้บทบัญญัติดังกล่าวมีการกำหนดให้มีกระบวนการพิสูจน์สัญชาติของคนต่างด้าวซึ่งถือว่าเป็นหนึ่งในขั้นตอนที่จะขออนุญาตทำงานในประเทศไทย แต่กระบวนการจัดการและที่มาของแรงงานแต่ละชาตินั้นมีความแตกต่างกัน ทำให้ภายหลังจากการบังคับใช้กฎหมายเกิดปัญหาอื่นตามมา เนื่องจากเนื้อหาของกฎหมายไม่ครอบคลุมการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวทั้งระบบ และไม่สอดคล้องกับสถานการณ์แรงงานต่างด้าวในปัจจุบัน

ผลจากการศึกษาพบปัญหาดังนี้ คือ (1) ปัญหาการบริหารจัดการเกี่ยวกับการจ้างแรงงานข้ามชาติ เนื่องจากพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 ออกโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาการจ้างแรงงานที่ผิดกฎหมาย แต่ขาดการประเมินผลกระทบจากการออกพระราชกำหนดดังกล่าว และการมีผลใช้บังคับค่อนข้างเร็วต่างกับจำนวนแรงงานต่างด้าวที่มีอยู่จำนวนมากในประเทศไทย ทำให้ผู้ประกอบการและแรงงานปรับตัวไม่ทันต่อการบังคับใช้กฎหมาย การสื่อสารที่ขาดเอกภาพทำให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนส่งผลให้มีแรงงานจำนวนมากต้องเดินทางกลับประเทศไป ทำให้นายจ้าง ภาคเอกชน ภาคธุรกิจ และผู้ประกอบการต่างต้องสูญเสียแรงงาน นายจ้างเองหาแรงงานมาทดแทนไม่ได้เหตุผลเพราะลักษณะของงานส่วนใหญ่

เป็นงานที่ต้องใช้แรง สกปรก ไร้ทักษะ ซึ่งแรงงานไทยไม่นิยมทำงานประเภทนี้ (2) ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการพิสูจน์สัญชาติของแรงงานข้ามชาติ พระราชกำหนดดังกล่าวกำหนดให้มีการรับรองความเป็นพลเมืองจากประเทศต้นทางเพื่อให้แรงงานข้ามชาติเหล่านี้กลายเป็นแรงงานที่เข้ามา โดยถูกต้องตามกฎหมายก็ตาม แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้อย่างแท้จริง เพราะกฎหมายไม่มีช่องทางหรือมาตรการครอบคลุมไปถึงคนต่างด้าวที่เข้ามาอาศัยและเข้ามาทำงานหรือประกอบอาชีพ โดยได้ดำเนินการจัดทำประวัติโดยการขึ้นทะเบียนคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา จากที่เคยผ่อนผันให้แรงงานเหล่านี้สามารถอยู่ในราชอาณาจักรได้ชั่วคราว หรือแรงงานบางส่วนที่ไม่เป็นสัญชาติของรัฐใดที่ไม่อาจส่งกลับประเทศต้นทาง แรงงานข้ามชาติเหล่านี้ จะไม่ได้รับการพิสูจน์สัญชาติจากประเทศต้นทางและจะไม่มีการรับรองการเป็นพลเมือง เนื่องจากไม่มีรัฐโดยอมรับให้เป็นคนในชาติของตน ทำให้เห็นว่ามาตรการดังกล่าวมีความแตกต่างจาก มาตรการทางกฎหมายเดิมของประเทศไทย เมื่อกระบวนการทางกฎหมายไม่สามารถใช้กับ กลุ่มแรงงานเหล่านี้ได้ ย่อมทำให้เกิดปัญหาในการจ้างแรงงานข้ามชาติ ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นปัญหา เฉพาะหน้าต้องแก้ไขเสียก่อน เพราะแรงงานข้ามชาติได้รับปัญหาจริงแต่เป็นกลุ่มที่ไม่สามารถ แก้ปัญหาได้ด้วยตัวเอง ไม่สามารถเดินทางกลับประเทศต้นทางได้ เมื่อแรงงานข้ามชาติเหล่านี้ถูก นำเข้ามาในประเทศไทยเพื่อมาเติมช่องว่างของการขาดแรงงานภายในประเทศเพื่อมาแทนที่ แรงงานชาวไทย จึงควรมีมาตรการเฉพาะสำหรับแรงงานข้ามชาติเหล่านี้เพื่อให้พวกเขาสามารถ อยู่ในประเทศไทยได้เช่นกัน

ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นควรเสนอแก้ไขพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 และระเบียบ ประกาศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเห็นว่า ตามมาตรา 17 ของพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ระบุว่า ในกรณีพิเศษเฉพาะเรื่อง รัฐมนตรีโดยอนุมัติของ คณะรัฐมนตรีจะอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้ใดหรือจำพวกใดเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรภายใต้เงื่อนไขใด ๆ หรือจะยกเว้นไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีใด ๆ ก็ได้ ดังนั้น จึงควรเพิ่มเติม กรณีคนต่างด้าวที่อาจขออนุญาตต่อนายทะเบียนเพื่อทำงานได้ ตามมาตรา 63/1 โดยเพิ่มเติม (5) ความว่า “คนต่างด้าวผู้ใดที่มีภูมิลำเนาอาศัยเป็นหลักแหล่งในราชอาณาจักร มีประกอบอาชีพ เป็นประจำ แม้เป็นบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน หรือไม่มีเอกสารใดแสดงตน แต่เคยได้รับการ ขึ้นทะเบียนและมีบัตรประจำตัวตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางออกให้” โดยในการกำหนด เงื่อนไขการจ้างแรงงานข้ามชาติในกลุ่มนี้ อาจจะต้องให้นายจ้างหรือผู้ประกอบการ เป็นผู้ควบคุม และรับรองการทำงาน การให้ที่พักอาศัย และจะต้องชำระค่าธรรมเนียมยื่นคำขออนุญาตทำงานและ การออกใบอนุญาตทำงาน อีกทั้งต้องวางหลักประกันไว้เพื่อประกันความเสียหายที่อาจเกิดจาก การที่นายจ้างได้นำคนต่างด้าวมาทำงานกับตนในประเทศ เป็นต้น